

ROZHODNUTÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a členů JUDr. Roberta Waltra, Mgr. Olgy Houžvičkové, Mgr. Dagmar Jersákové, JUDr. Ivo Jahelky a doc. JUDr. Kateřiny Frumarové, Ph.D., ve věci navrhovatele **předsedy Krajského soudu v Praze** JUDr. Ljubomíra Drápala proti **Mgr. Martině Adamcové**, soudkyni Krajského soudu v Praze, o návrhu na zjištění nezpůsobilosti soudce vykonávat svou funkci ze dne 28. 6. 2023, při ústním jednání konaném dne 26. 9. 2023,

takto:

Podle ustanovení § 91 písm. a) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), v účinném znění,

je

Mgr. Martina Adamcová,
narozená X, bytem X,
soudkyně Krajského soudu v Praze,

nezpůsobilá

**k výkonu funkce soudce, neboť jí nepříznivý zdravotní stav dlouhodobě nedovoluje
vykonávat tuto funkci.**

Odůvodnění:

[1] Nejvyššímu správnímu soudu byl dne 28. 6. 2023 doručen návrh, kterým se předseda Krajského soudu v Praze domáhal vydání rozhodnutí, že soudkyně Krajského soudu v Praze Mgr. Martina Adamcová je z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu ve smyslu § 91 písm. a) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů

a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“) nezpůsobila vykonávat soudcovskou funkci.

[2] Navrhovatel poukázal na to, že návrhem, který byl Nejvyššímu správnímu soudu doručen dne 1. 6. 2022, bylo zahájeno kárné řízení, ve kterém byly soudkyni vytýkány především průtahy při vyřizování přidělených věcí v celkem 123 případech. Soudkyně byla s účinností od 3. 5. 2022 uznána dočasně práce neschopnou. Její pracovní neschopnost trvala nepřetržitě do 16. 5. 2023, poté od 17. 5. do 12. 6. 2023 a znovu od 14. 6. 2023. Z uvedeného důvodu nebylo dosud kárné řízení ukončeno.

[3] Dne 13. 6. 2023 byl na žádost Krajského soudu v Praze vystaven poskytovatelem pracovnělékařských služeb lékařský posudek, v němž se uvádí, že soudkyně, která se dobrovolně dostavila k provedení vyšetření u tohoto poskytovatele pracovnělékařských služeb, pozbyla dlouhodobě zdravotní způsobilost vykonávat zaměstnání na pozici soudce z důvodu obecného onemocnění. Soudkyně se navzdory svému nepříznivému zdravotnímu stavu nevzdala soudcovské funkce, jak sama potvrdila personálnímu oddělení krajského soudu. Proto byl podán návrh na vyslovení nezpůsobilosti k výkonu funkce soudce.

[4] Soudkyně Mgr. Adamcová ve vyjádření k návrhu na zahájení řízení uvedla, že je od 3. 5. 2022 prakticky nepřetržitě v pracovní neschopnosti. O podání kárného návrhu se dozvěděla až z následného návrhu na zjištění nezpůsobilosti k výkonu funkce soudce, což se jí velmi dotklo. V justici pracuje 30 let, což se nepříznivě projevilo na jejím zdravotním stavu, byť diagnostikovaná choroba není na seznamu chorob z povolání. V prosinci 2021 jí místopředseda soudu vytkl, že na chodbách soudu vždy nenosí roušku a odmítla personálnímu oddělení sdělit, zda je očkovaná proti covidu-19. Následně proběhlo za účasti předsedy a místopředsedy soudu jednání o nedostacích v kontrolovaných spisech. Z jednání jí nebyl doručen protokol. Bylo jí pouze sděleno, že za 3 měsíce proběhne další kontrola spisů, s jejímiž výsledky nebyla seznámena. Nikdy jí nebylo nic vytčeno a nebyla upozorněna na nedostatky v práci.

[5] Současně však soudkyně uvedla, že s návrhem na zjištění nezpůsobilosti k výkonu funkce soudce souhlasí. S ohledem na zdravotní stav rovněž souhlasila s tím, aby bylo o tomto návrhu jednáno v její nepřítomnosti.

[6] Podle § 91 písm. a) zákona o soudech a soudcích je soudce nezpůsobilý vykonávat soudcovskou funkci, jestliže mu nepříznivý zdravotní stav dlouhodobě nedovoluje vykonávat jeho funkci. Podle § 92 odst. 2 zákona o soudech a soudcích upravuje řízení o návrhu na zjištění nezpůsobilosti soudce vykonávat z důvodů uvedených v § 91 svoji funkci zvláštní právní předpis, kterým je zákon č. 7/2022 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů.

[7] Podle § 25 zákona č. 7/2022 Sb. nestanoví-li tento zákon jinak nebo nevyplývá-li z povahy věci něco jiného, v kárném řízení se přiměřeně použijí ustanovení trestního řádu.

[8] Podle § 26 zákona č. 7/2022 Sb. se v řízení o způsobilosti soudce a státního zástupce vykonávat svou funkci přiměřeně použijí ustanovení hlavy třetí (tj. ustanovení upravující kárné řízení).

[9] Podle § 17 zákona č. 7/2022 Sb. se ústní jednání koná zásadně v přítomnosti navrhovatele a kárně obviněného. V nepřítomnosti kárně obviněného lze věc projednat pouze tehdy, odmítne-li se před senát dostavit nebo se bez důvodné omluvy nedostaví.

[10] Není pochyb, že přiměřené použití § 17 zákona č. 7/2022 Sb. v řízení o zjištění nezpůsobilosti soudce vykonávat soudcovskou funkci zaručuje soudci obdobné procesní právo účastnit se ústního jednání, jako je tomu v případě kárně obviněného v řízení o kárném návrhu podle hlavy třetí tohoto zákona. Soudkyně však před konáním ústního jednání jednoznačně uvedla, že s ohledem na svůj zdravotní stav souhlasí, aby bylo jednáno v její nepřítomnosti. Souhlas soudkyně s jednáním v její nepřítomnosti soud považuje za projev vůle se ústního jednání neúčastnit a v kontextu naposledy uvedeného ustanovení za případ odmítnutí se před senát dostavit. Soudkyně rovněž byla, i přes vyjádření souhlasu s jednáním v její nepřítomnosti, o termínu jednání vyrozuměna přípisem ze dne 21. 8. 2023. S ohledem na výše uvedené proto proběhlo ústní jednání bez přítomnosti soudkyně.

[11] Navrhovatel při ústním jednání odkázal na skutečnosti uvedené v podaném návrhu.

[12] Nejvyšší správní soud především (shodně jako v rozhodnutí ze dne 18. 6. 2014, č. j. 13 Kss 12/2013–78) zdůrazňuje, že řízení o způsobilosti soudce vykonávat svou funkci není kárným řízením, byť o něm podle zákona rozhoduje kárný soud. Předmětem posuzování Nejvyššího správního soudu není kárné provinění ani jiný skutek, v němž by měl být spatřován jakýkoli delikt či jiné protiprávní jednání soudkyně, proti níž návrh směřuje, neposuzuje se v něm otázka viny ani se v něm neukládá jakákoli sankce. Řízení podle hlavy IV. a hlavy III. zákona č. 7/2022 Sb. jsou dvě samostatná, na sobě procesně vzato nezávislá řízení. Soud proto přiměřeně postupoval podle některých ustanovení trestního řádu, byť toto řízení nemá trestní, ale spíše civilní povahu. Hmotněprávní podmínky pro zjištění nezpůsobilosti soudce vykonávat soudcovskou funkci souvisejí s hmotněprávními podmínkami zjištění, že se soudce dopustil kárného provinění, jen velmi vzdáleně. Nezpůsobilost soudce vykonávat soudcovskou funkci ve smyslu § 91 písm. a) zákona o soudech a soudcích je kategorií objektivní, obvykle nezávislou na jeho vůli a zásadně s ní nesouvisející. Je zákonem charakterizována jako nepříznivý zdravotní stav, jenž soudci nedovoluje vykonávat jeho funkci, a to dlouhodobě (shodně rozhodnutí sp. zn. 16 Kss 8/2017). Pokud navrhovatel v návrhu připomněl, že se soudkyně dopustila v minulosti podle jeho názoru neodůvodněných průtahů v soudních věcech, které specifikoval v návrhu na zahájení kárného řízení vedeného pod sp. zn. 16 Kss 3/2022, soud k těmto souvislostem v nyní posuzované věci nepřihlížel.

[13] Předmětem rozhodování soudu tak byla výhradně otázka, zda je soudkyně nezpůsobilá vykonávat svou funkci ze zdravotních důvodů, tedy proto, že jí nepříznivý zdravotní stav dlouhodobě nedovoluje tuto funkci vykonávat.

[14] Judikatura k otázce zdravotní nezpůsobilosti soudců a státních zástupců není příliš početná, nicméně kárné soudy, včetně Nejvyššího správního soudu, se již v minulosti

takovými případy zabývaly. Většina řízení o těchto návrzích projednávaných Nejvyšším správním soudem, alespoň pokud se týká zdravotní způsobilosti soudců, nekončila vydáním meritorního rozhodnutí, ale zpravidla zastavením řízení v důsledku předchozí rezignace soudce (rozhodnutí sp. zn. 11 Kss 9/2012, 13 Kss 3/2014, 16 Kss 2/2014, 16 Kss 6/2015, sp. zn. 11 Kss 6/2021 a 11 Kss 9/2021).

[15] Pokud řízení dospělo v minulosti k meritornímu rozhodnutí, musel se soud při rozhodování vypořádat se stanoviskem dotčeného soudce/soudkyně, kterým zpochybňovali závažnost svého nepříznivého zdravotního stavu, či to, zda bude výkon funkce soudce zdravotními důvody znemožněn dlouhodobě (sp. zn. 13 Kss 12/2013, 16 Kss 8/2017). Je třeba pečlivě ověřovat v řízení před nezávislým senátem, zda podmínky ke zjištění nezpůsobilosti soudce zakotvené v § 91 zákona o soudech a soudcích jsou vskutku naplněny a zda se management soudů či jiné složky exekutivy případně nesnaží touto cestou „zbavit“ některých jim nepříjemných či nepohodlných soudců. Posouzení zdravotního stavu je často otázkou odbornou a velmi subtilní, zvláště v některých oblastech. Proto se soudní řízení v těchto případech zpravidla neobejde bez přibrání znalce z oboru zdravotnictví a zadání znaleckého posudku.

[16] V nyní projednávané věci byla situace odlišná. Soudkyně, proti níž návrh směřuje, sice vznesla ve vyjádření k návrhu výhrady k tvrzenému předchozímu jednání představitelů správy soudu vůči ní (názor na motivaci k provedení kontroly jejím chováním v době covidové pandemie), ani ona sama však nepovažuje návrh z tohoto hlediska za účelový. Je bezpečně zřejmé, že návrh na určení nezpůsobilosti k výkonu funkce byl podán v návaznosti na lékařský posudek, který měl navrhovatel k dispozici, a nikoli v důsledku předchozího chování soudkyně. Proti lékařskému posudku, a především proti jeho závěru, že pozbyla dlouhodobě zdravotní způsobilost vykonávat své zaměstnání (funkci), soudkyně nic nenamítá, naopak s jeho závěry výslovně souhlasí. Tím se projednávaná věc zřetelně odlišuje od řízení ve výše uvedených věcech. Důsledkem procesního stanoviska soudkyně k podanému návrhu byla proto potřeba menšího rozsahu dokazování nezbytného k řádnému a dostatečnému zjištění skutkového stavu a pro rozhodnutí ve věci.

[17] Podle § 41 písm. d) zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, je součástí posudkové péče posuzování zdravotní způsobilosti k práci na základě pracovnělékařské prohlídky. Podle § 12 vyhlášky 79/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, (vyhláška o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče) se mimořádná prohlídka provádí za účelem zjištění zdravotního stavu posuzovaného zaměstnance v případě důvodného předpokladu, že došlo ke ztrátě nebo změně pracovní způsobilosti k práci nebo pokud dojde ke zvýšení míry rizika již dříve zohledněného rizikového faktoru pracovních podmínek. Podle § 43 odst. 4 zákona č. 373/2011 Sb. se rozumí dlouhodobým pozbytím zdravotní způsobilosti stabilizovaný zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti zaměstnance významné pro jeho schopnost vykonávat dosavadní práci, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 180 dnů nebo lze předpokládat, že tento zdravotní stav bude trvat déle než 180 dnů, a výkon této práce by vážně ohrozil jeho zdraví.

[18] Navrhovatel připojil k návrhu lékařský posudek č. PR 1581/2023 vyhotovený dne 13. 6. 2023 Lékařským domem v Mezibranské s. r. o., poskytovatelem pracovnělékařských služeb. Vyplyvá z něj, že se k žádosti objednatele (Krajského soudu v Praze) v souladu s § 12 vyhlášky č. 79/2013 Sb. uskutečnila mimořádná lékařská prohlídka paní soudkyně Adamcové z důvodu její pracovní neschopnosti od 3. 5. 2022 do 16. 5. 2023 a od 17. 5. 2023 do 12. 6. 2023. Doba trvání pracovní neschopnosti v uvedeném období bezpečně vyplývá z celkem 24 informací o trvání dočasné pracovní neschopnosti, které navrhovatel k návrhu připojil. Mimořádná lékařská prohlídka vycházela z pracovního zařazení jmenované jako soudkyně insolvenčního úseku krajského soudu a z její pracovní činnosti spočívající v rozhodování v kompetenci soudce krajského soudu. Posudek ústí v posudkový závěr, že posuzovaná osoba pozbyla dlouhodobě zdravotní způsobilost vykonávat zaměstnání na uvedené pozici z důvodu obecného onemocnění.

[19] Posudkový závěr vyjádřený ve výše uvedeném lékařském posudku je podle názoru Nejvyššího správního soudu jednoznačný a v řízení o návrhu nebyly soudkyně a navrhovatelem tvrzeny a ani Nejvyšším správním soudem zjištěny žádné skutečnosti, které by tento závěr zpochybňovaly. Paní soudkyně se převzetím posudku vzdala v souladu s § 46 odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb. práva na jeho přezkoumání. Proti posudkovému závěru nebrojila, což vyplývá i z toho, že jej bez jakýchkoli námitek či vyjádření postoupila dne 15. 6. 2023 navrhovateli. Námitky rovněž nevznesla v průběhu tohoto řízení, naopak s návrhem na zahájení řízení výslovně souhlasila. V řízení tak nevyvstala potřeba doplnit dokazování především ke specifikaci zdravotního stavu a konkrétních příčin, pro které není paní soudkyně schopna vykonávat svoji funkci, ani k tomu, zda je třeba považovat tento nepříznivý zdravotní stav za neměnný a dlouhodobý. Lze proto uzavřít, že bylo v řízení o návrhu bezpečně zjištěno, že soudkyně Mgr. Martina Adamcová pozbyla dlouhodobě zdravotní způsobilost vykonávat funkci soudkyně.

[20] S poukazem na shora uvedené důvody proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že Mgr. Martina Adamcová, soudkyně Krajského soudu v Praze, je podle § 91 písm. a) zákona č. 6/2022 Sb. nezpůsobilá k výkonu funkce soudce, neboť jí nepříznivý zdravotní stav dlouhodobě nedovoluje vykonávat tuto funkci.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e n í** odvolání přípustné.

V Brně dne 26. září 2023

Mgr. David Hipšr
předseda kárného senátu